

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
24. AVG.
1995

Letnik 50
Štev. 34 (2821)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Žarek upanja za IPH

V zadevi stečaja tovarne pohištva IPH v Žitari vasi se po prvem šoku in prvotnih negativnih stališčih lastnika Alplesa le kaže žarek upanja. Po informacijah pravnega zastopnika Zveze slovenskih zadrug kot upnice v stečajnem postopku, dr. Matevža Grilca, je Sklad Republike Slovenije za razvoj, dejanski lastnik Alplesa, v posebnem pismu izrazil pripravljenost pomagati Alplesu lastniku IPH, pri »pridobivanju finančnih sredstev za ustavitve stečaja in za sanacijo podjetja IPH v Žitari vasi, in sicer s kreditom oz. ustreznim poroštvo pod splošnimi pogoji, omenjenega sklada«.

Do 1. septembra morajo upniki, največja sta Zveza slovenskih za-

drug z 22 milijoni in Posojilnica-Bank Železna Kapla z 10 milijoni šilingov, vložiti svoje terjatve. Po tem datumu bi se po mnenju Grilca s pristankom vseh upnikov, z njimi bi pač bilo treba skleniti moratorij, mogel ustaviti stečaj. Seveda pa bi glavni upniki ostali vpisani v zemljiški knjigi.

V primeru, da bi stečaj dejansko ustavili, in dr. Grilc je precej optimističen, da bo to možno, bi lahko v Žitari vasi nadaljevali z delom, kar pa brez ustreznega koncepta ne bo šlo oz. ga bo lastnik moral čimprej predložiti in tudi izvajati.

Stečaj IPH v Žitari vasi je tudi v Sloveniji razburil duhove, predvsem pa politične stranke. Demo-

kratska stranka je javno opozorila na dolžnost slovenske vlade, da pomaga podjetju IPH v Žitari vasi in s tem posredno tudi slovenski narodni skupnosti pri premagovanju gospodarskih težav. Podjetje IPH je v lasti firme Alplesa, ki pa je spet v lasti Sklada Republike Slovenije za razvoj. To pa po mnenju Demokratske stranke v bistvu ne pomeni nič drugega, kot da je IPH pravzaprav v lasti Republike Slovenije. Demokratska stranka opozarja tudi na možne koristi za Slovenijo pri vključevanju v evropsko gospodarstvo, če bi bila tako ali drugače solastnica ali udeleženka v podjetjih na Koroškem.

F. W.

10. VESTNIKOV IZLET

Polotok za nas

- Hotel Histria pri Pulju (Pula) – visoka A-kategorija
- Udoben Sienčnikov prevoz
- Celotna oskrba
- Notranji in zunanji bazeni
- Zabava – ples – Hanzij in Hajnci
- Petje – Kvartet ROŽ
- Bar – Disco – Kazino
- Možnost izleta na Brione
- ... in ŠE in ŠE ...

Amnesty international v Ljubljani

Pretekli teden je v Ljubljani potekal 22. mednarodni svet amnesty international, svetovne nevladne organizacije za človekove pravice. Udeležilo se ga je nad 400 predstavnikov iz 84 sekcij držav po vsem svetu. Odprla ga je predsednica slovenske sekcije Suzana Dewa, udeležencem pa je govoril tudi slovenski predsednik Milan Kučan. V teku enotendenske konference, so sprejeli Ljubljansko deklaracijo, katere glavno težišče je obsodba brutalnega kršenja človekovih pravic v vojnih konfliktih. Med odmevnimi prireditvami pa je bila tudi demonstracija slovenske sekcije pred ljubljanskim magistratom z naslovom Človekove pravice so pravice žensk. »Za milijone žensk so 90. leta pomenila teror, izgubo in boj za pravice, ženske so žrtve posilstev, spolnega zlorabljanja, od njih zahtevajo, da si pokrivajo obraz, sicer jim grozijo po življenju ...« je dejala Suzana Dewa. Sprejeto deklaracijo z demonstracije bodo poslali v Peking za obravnavo na jesenski svetovni konferenci OZN o ženskah.

TURIZEM V SLOVENIJI

Letos milijarda dolarjev

Peter Vesenjāk, državni sekretar za turizem, je v razgovoru z novinarji na Koroškem ocenil, da se turizem v Sloveniji razvija zelo uspešno.

Medtem Slovenija se vedno bolj uveljavlja kot zanimiva turistična dežela. Zelo razveseljivo pa je zanimanje turistov iz Avstrije (34% več kot leta 1990), Italije in Nemčije. Turiste pa zanimajo predvsem naravne lepote, kulturni spomeniki, zdravilišča, sprostitve in zabava.

V prvem polletju letos je znašala porast tujih gostov za 10% odstotkov, de-

Peter Vesenjāk

vizni priliv pa se bo zvišal na preko milijarde ameriških dolarjev (leta 1994-933 milijonov). m. š.

Vranitzky kritizira Hrvaško

Dokaj ohlajeni odnosi med Avstrijo in Hrvaško so se v zadnjih dneh spustili na še nižjo raven. Kancler dr. Franz Vranitzky je ob hrvaški vojaški akciji »Nevihta« proti krajinskim Srbom zahteval ustavitve akcije (Haider jo je podprl) in takoj opozoril in pozval na spoštovanje človekovih pravic srbskega prebivalstva. Ob tem se je tudi nekoliko cinično izrazil o Tudjmanovem despotstvu in omenil njegove paradne uniforme. Hrvaško zunanje ministrstvo je avstrijskemu veleposlaniku v Zagrebu izročilo uradno protestno noto, v kateri je Vranitzkijeve izjave ocenilo za vmešavanje v hrvaške notranje zadeve.

Po mnenju Hrvaške naj bi bila Avstrija in njen kancler v veliki meri kriva za mednarodna nami-

govanja in celo obtožbe, da je njena vojska surovo ravnala s civilnimi begunci v Krajini, kar je Tudjman vztrajno zanikoval in celo ocenjeval za mednarodne izmišljotine.

Pretekli teden pa se je iz Krajine vrnila skupina t. im. Helsinške federacije za človekove pravice in v ponedeljek na Dunaju na zelo odmevni tiskovni konferenci potrdila bojazen in sume. Z obširno dokumentacijo je Hrvaško obtožila plenitve, požiganja, pobijanja in sploh popolnega očiščevanja ponovno zavzetega področja od srbskega prebivalstva. Kancler Vranitzky je spet obsodil hrvaško ravnanje in ga posredno primerjal s srbskim »čiščenjem« zavzetih muslimanskih enklav, Srebrenice in Žepe.

Nespretno je obtožbe skupine Helsinške federacije potrdil celo sam predsednik Tudjman, ko je preteklo soboto izjavil, da ne pričakuje vrnitve srbskega prebivalstva v Krajino, da se je struktura prebivalstva na tem področju povsem spremenila, da bi bilo potrebno čimprej opraviti novo štetje prebivalstva in da je pred kratkim sprejeti ustavni zakon o zagotavljanju pravic srbski narodnosti verjetno postal brezpredmeten. Hrvaška pa tudi dejansko povsem spreminja demografsko podobo nekdanje srbske Krajine. Še letos naj bi jo poselila s približno 70 tisoč hrvaškimi begunci od vsepovsod, uničuje vse srbske simbole, predvsem napise v cirilici in požiga in ruši srbske vasi.

J. R.

Je IPH žrtev osebnega okoriščanja?

Nekaj je jasno. Stečaj tovarne pohištva IPH v Žitari vasi je bil v začetku avgusta uveden do cela nepotrebno in okrog 30 delojemalcev brezvestno postavljenih na cesto. Lahko rečemo, da ga je poslovodja dipl. inž. Tili, ki je obenem tudi prva oseba pri koncernu Alples, sprožil neodgovorno in brez kakršnekoli osnove in gospodarske nujnosti. Če je podjetje že bilo v škripcih, bi pri pozitivnem razmerju aktive do pasive zadostovala že izravnava (Ausgleich).

Tega ne ugotavljajo le strokovnjaki iz bančne in splošne gospodarske stroke, ampak je črno na belem zapisal tudi Kreditschutzverband von 1870: »... ist aus Sicht des KSV äußerst scharf zu kritisieren, daß bei derartigen Statuswerten nicht einmal der Versuch eines gerichtlichen Ausgleichs unternommen wurde, sondern sofort die ruinöseste Form einer Insolvenzwabwicklung durch den vorliegenden Konkursantrag

gewählt wurde« (... je po mnenju KSV treba ostro kritizirati, da pri teh statusnih vrednostih niti ni bil podvzet poskus sodnijske izravnave, ampak je bila takoj ubrana najbolj uničujoča oblika insolvenčnega postopka v obliki predloženega stečaja).

Podjetje IPH namreč ni bilo insolventno, to je prezadolženo, ampak se aktiva podjetja po najnovejših cenitvah giblje med 80 in 90 milijoni šilingov, pasiva oz. obveznosti pa samo okoli 45 milijonov.

V bistvu nihče razen poslovodje inž. Tilija ne ve, zakaj je bil stečaj najavljen. Tilija smo hoteli o tem povprašati a, kot za ostale v podjetju IPH tudi za nas ni bil dosegljiv, prav tako pa tudi ne namestnik Vajnhandl.

Nihče se ne bi čudil, če bi držale sumljive trditve, da je IPH v bistvu žrtev »privatizacije a la Slovenija« ali drugače povedano, osebnega okoriščanja (SV se tem trditvam ne prid-

ružuje). Ta model deluje tako, da zdrava in krepka podjetja v najkrajšem času skrahirajo zato, da jih v postopku privatizacije določene osebe lahko pokupijo za zastonjsko ceno. Ta sum je upravičen zato, ker je Alples kot lastnik IPH še v privatizacijskem postopku, ki ga izvaja Sklad Republike Slovenije za razvoj. Vrh tega se je inž. Tili pri prevzemu IPH pred 4 meseci pisмено obvezal, da bo vložil 7 milijonov obratnih sredstev in 18 milijonov investicij. Nič od tega se ni zgodilo. Nasprotno. Tili je eno terjatev IPH do Slovenijales v višini 7 milijonov šilingov prodal Alplesu za milijon šilingov, torej daleč pod vrednostjo. Če seštejemo skupni kapital, ki je bil vložen v IPH, in če upoštevamo, da ga je Alples odkupil od Slovenijalesa za 10 milijonov oz. za desetino vrednosti, bo kar držalo, da je Alples utrpel škodo okrog 105 milijonov šilingov.

Franc Wakounig

KANALIZACIJA

EL za majhne naprave

V tekoči in dokaj burni razpravi o smiselnosti velikih in centralnih oz. majhnih in decentralnih kanalizacijskih in čistilnih naprav je EL prejšnji teden ostro kritizirala pristojno deželno referentko Sicklovo. Ta je namreč zanikala vsakršno možnost, da bi v vodozaščitnih področjih očiščene odplake smele pronicati v tla, kot to predvideva zvezni zakon. Po mnenju EL je to dokaz za to, da Sicklova oz. deželna vlada na račun lokalnih in bioloških na-

prav ter občanov podpira gradbeni loby, kateremu ne gre dobro.

Po mnenju EL bo odnos vlade oz. njenih uradnikov in predstavnikov do alternativnih čistilnih naprav mogoče spremeniti le s pritiskom iz baze in tako obvarovati podeželje pred milijardnimi izgubami na račun davkoplačevalcev. Zato poziva vse pobude na podeželju, da se v zadevi kanalizacije in alternativnih čistilnih naprav združijo v vsekoroško ljudsko iniciativo.

Uspešen 45. Gorenjski sejem

45. povojni Gorenjski sejem, širokoprodajnega značaja je obiskalo skoraj 120.000 ljudi. Ocenjujejo, da so razstavljalci ustvarili za približno 30 milijonov DEM bruto prometa in tako je tradicionalni sejem v avgustu opravičil in potrdil svoj sloves izjemno uspešne poslovno prodajne prireditve.

Tudi letos si je sejem ogledalo kar precej Avstrijcev, pa tudi turistov z Vrbskega jezera.

Najbolje so se na sejmu prodajali traktorji, avtomobili, pohištvo, bela tehnika, prehrabeni in obrtniški izdelki.

45. Gorenjski sejem pa je obiskala tudi številna strokovna avstrijska delegacija, ki jo je vodil minister za kmetijstvo Wilhelm Molterer, predstavniki WIFI in Gospodarske zbornice Koroške. Zbornica že skoraj 30 let sodeluje s svojim paviljonom na sejmu.

SOSVET ZA ROME IN SINTE

Slepomišenje in sprenevanje vlade

Po zakonu o narodnostnih skupnostih (iz leta 1976) so bili v teku let pri Uradu zveznega kanclerja na Dunaju postavljeni sosveti za gradiščanske Hrvate (24 članov), koroške Slovence in Madžare (16), za Čehe (10) in Slovake (6). V pripravi pa je tudi 8-članski sosvet za Rome in Sinte.

Pri tem sosvetu pa se zatika. A ne zaradi morebitne nepripravljenosti Romov in Sintov, temveč zgolj iz zakonskih in tudi političnih razlogov.

Brez mandatarjev ni sosveta

Po zakonu o narodnostnih skupnostih pripada polovica članov sosveta manjšinskim organizacijam, polovica pa cerkvenim inštitucijam in strankarskim političnim mandatarjem iz vrst narodne skupnosti. Ker pa Romi in Sinti nimajo »svojih« občinskih odbornikov in drugih poslancev v strankah, Urad zveznega kanclerja doslej ni mogel sestaviti sosveta. Za Terzijo Stoisić, manjšinsko glasnico in državnozbornsko poslanko Zelenih, je to dodaten dokaz, da zakon o narodnostnih skupnostih za Rome in Sinte ni uporaben in da ga je treba temeljito spremeniti.

Urad zveznega kanclerja se hoče iz te zagate izviti na tipično »avstrijski način« – z odlokom se bojo trije parlamentarci, in sicer Dieter Antoni (SP), Ridi Steibl (VP) in svobodnjak Harald Ofner, prelevili v Rome in Sinte, da bo tako zadoščeno zakonu. Seveda pa bo pri tej operaciji prišla pod kolesa za-

konsko zahtevana pestrost »bistvenih političnih in svetovnonazorskih mnenj znotraj narodne skupnosti«, povrh tega pa nihče ni vprašal Romov in Sintov, ali soglašajo s tem postopkom.

Svobodnjaški Rom

Ne samo za Rome in Sinte, temveč za vso demokratično avstrijsko srenjo je predlog težko sprejemljiv, saj naj bi naenkrat svobodnjak zastopal Rome v sosvetu. Razlogov za to je precej, med njimi dejstvo, da je dolgoletni član FPÖ Tobias Portschy kot gradiščanski gaulajter odgovoren za krvave pregone Romov in Sintov v času nacizma, in da je pred nedavnim svobodnjaški Führer Haider izjavljal, da naj bi bili štirje oberwarski Romi žrtve obračunavanja med prekupčevalci mamil, ne pa neonacističnega terorja. S tem je po načinu »svetovne zarote« ponovno skušal zvaliti odgovornost za atentate na neke neimenovane tajne službe in kriminalne skupine (prekupčevalci mamil in podobno), s katerimi naj bi bili Romi v stiku. Haider se je pri tem skliceval celo na medije v Sloveniji.

Stoisićeva je zastopniku svobodnjaške stranke zaradi takih izjav kategorično odrekla ustreznost, da bi v sosvetu lahko zastopal interese Romov in Sintov, ki sicer pozdravljajo ustanovitev sosveta, vendar pa so proti nameravanemu izboru oseb.

Franc Wakounig

Konzul Milan Jazbec odhaja

Prvi konzul Republike Slovenije v Celovcu Milan Jazbec (bil je tudi zadnji konzul bivše SFRJ) zapušča Koroško in se odpravlja na prevzem novih službenih obveznosti na zunan-

jem ministrstvu v Ljubljani. Odlikovali sta ga strokovnost in človeška toplina. V torek, 22. avgusta, so se predstavniki Zveze slovenskih organizacij, Slovenske prosvetne zveze,

Zveze slovenskih žena, Zveze koroških partizanov, založbe Drava in Slovenskega vestnika pri Joklnu od njega poslovili in mu zaželeli ve najboljše na novem službenem mestu.

ŽENSKÉ V SPÖ

Kulturna nagrada Kogelnikovi

Deželna poslanka in predsednica socialističnih žena v SP mag. Melitta Trunk je v razgovoru z novinarji pretekli teden napovedala letošnjo kulturno nagradjenko. Nagrado v višini 50.000 šil., ki jo letos podeljujejo že petič, bo 25. avgusta prejela mednarodno priznana koroška umetnica Kiki Kogelnik, doma iz Pliberka. »Kulturna nagrada socialističnih žena ne služi ideološkemu objemnanju nagradjenk, temveč je izraz solidarnosti in podpore umetniško delujočim ženskam v naši družbi«. Kot je znano, je delež žensk, ki prejemaajo javne kulturne podpore oziroma nagrade, zelo majhen. Sredstva za to nagrado prihajajo izključno iz zasebnih virov.

Melitta Trunk

Dežela kulture in turizma

V zadevi te iniciative je Trunkova napovedala, da bo ob koncu septembra povabila

predstavnike kulturnih organizacij in iniciativ na razgovor. Ob okrogli mizi naj bi se pomenili o možnostih sodelovanja s predstavniki turizma, dežele in koroške turistične družbe (KTG). Smisel teh razgovorov naj bi bil v končni fazi načrt, kako bolj organizirano in učinkovito posredovati bogato kulturno ponudbo turistom. Po njenem mnenju je bilo v zadnjih dveh mesecih nad 2.000 različnih kulturnih prireditev.

Nadalje je Trunkova predložila koncept za finansiranje koroškega filmskega fonda. Od tega pričakuje gospodarski in kulturni učinek za Koroško in nove možnosti zaposlovanja domačih umetnikov in filmskih delavcev. m.š.

Ruwanie zob in goltanje čebule

Od poletja 1944 dalje sta komandant Winkler in zdravnik Ramsauer uvedla obvezan pregled zob za vse na novo prispele kaznjence, vendar ne zato, da bi jih komu popravili, temveč samo izpulili in pobrali zlato, če ga je imel. Injekcij pri ruvanju niso poznali, kot pripomočke pa samo lesen stol, klešče in močne roke zobotehnikarja, včasih pa tudi kapojev.

13. julija 1944 je prišel iz Mauthausna večji transport. Ko so internirance peljali skozi Tržič, je neko dekle iz Glajtove hiše med kaznjence vrglo nekaj sendvičev. Eden je padel v naročje kaznjencu Francu Beštru, iz Palovč nad Lešami. Njegov sotrpin Franc Pirker iz Ribnice mu je rekel, naj ga skriva, kar je tudi storil. Esesovci so sendviče takoj pobrali, neka ženska pa je zavpila: »Tisti ga skriva med nogami!« Esesovec je Beštra udaril s puškinim kopitom po ustih in mu izbil spodnje gornje zobe. Drugi dan je bil v taborišču pregled zob. Vprašali so ga, kje jih ima. Po vedal je, kaj se mu je zgodilo. Moral je sestiti na stol in izruvali so mu še preostale zobe. (Alojz Odar)

»Ko sem ob koncu julija 1944 prišel na koroško stran, »je pripovedoval Franc Vidmar iz Ribnice«, je bil kmalu pregled zob. Usedel sem se na stol, odprl usta in francoski kaznjenc me je izpulil en zob. Imel sem srečo, kajti drugim so jih več. Vsi smo morali takoj spet na delo v predor, kjer je bil preprih.«

»Ob koncu leta 1944 sta prišla v taborišče dva 'zobozdravnika', eden je bil esesovski oficir, drugi pa kot pomočnik poljski kaznjenc.

24 Mauthausen na Ljubelju

Piše Janko Tišler

Konzentrationslager Mauthausen - Außenkommando Loiblpaß

Najprej so pregled zob opravili v taborišču na južni strani. Kaznjenci so morali čakati v vrsti. Vsak je moral sestiti na stol, odpreti usta, potem pa sta zobotehnikar sama izbirala, katera zobe bosta izruvala. Tako sta kmetu Charlesu iz Charente v 10 minutah izpulila 21 zob in mu pustila le eno škrbino. Zvečer je že moral oditi na delo v predor, ne da bi imel možnost, da si vsaj z vodo izpere usta.« (Gaston Charlet)

Po opravljenem delu na južni strani sta odšla na koroško stran. Janez Ihanec iz Trbovelj je o tem pripovedoval: »Ob koncu leta 1944 sta prišla v taborišče dva zobozdravnika in izvedla splošen pregled. Na apelplacu je bil postavljen stol in vsakdo je moral odpreti usta. Meni sta izpulila en zob. Najbolj pa je trpel nek Čeh, ki je imel črne zobe. En dan so mu izruvali vse zobe iz ene, drug dan pa iz druge čeljusti. Strašno je tulil od bolečin. Ker ust ni mogel imeti odprtih, sta mu vanje nekaj vtaknila. Revez je bil ves otekel in ni mogel ne jesti ne piti.«

Kaznjenc Dominique Berbel je na koroški strani videl francoskega sotrpina, kateremu so izpulili 23 zob. Imel je strašne bolečine.

Jožetu Puželju iz Ribnice so ob koncu pomladi l. 1944 na koroški strani izruvali štiri zobe, Bošku Dragiču iz Boljaniča v Bosni poleti l. 1944 na južni strani šest, Grgi Ugrinu pa štiri. Pulil je nek Nemec, je dejal Ugrin, pomagal pa mu je francoski zobotehnik, kaznjenc Roger Puybouffat. Nekateri kaznjenci so pri ruvanju zelo vpili in bili preveč nemirni. V takem primeru so kaz-

njencu držali roke na hrbtu, dva kaznjenca sta se mu usedla na kolena, eden pa ga je držal za čelo.

»Francoskemu kaznjencu Renèju Colinu so izpulili okrog 20 zob.« (Antonin Feraud)

»Nek kaznjenc je strašno vpil, ko so mu na koroški strani ruvali zobe. Okrog ust je bil ves krvav in ni mogel jesti.« (Alija Šahinović)

V februarju 1945 je iz Mauthausna prišel še en transport. Tudi ti kaznjenci so se morali postaviti v vrsto. Med njimi je bil Branko Danković iz Beograda. Eden za drugim so se morali usesti na stol, tam pa je s kleščami v rokah stal zobotehnik v belem plašču. Z močnimi rokami je zgrabil kaznjenca in začel puliti po svoji presoji. Dankoviću je poskušal izdreti tri zgornje zobe, a je vse tri zlomil.

»V začetku zime 1944 so nas obvestili, da nas bosta obiskala esesovski zobozdravnika in kaznjenc – zobotehnik in nam pregledala zobe. Vsi, ki so delali v predoru in se ob pol sedmih zjutraj vrnili z nočnega »šihata«, so morali priti na pregled ob dveh popoldne. Nam pa, ki smo delali na dovoznih cestah, so odredili pregled zvečer. Ko smo se ob 18. uri vrnili v taborišče, smo videli naše tovariše, ki so odhajali na delo na mraz in preprih, čeprav sta jim 'zobozdravnika' izpulila najmanj po osem ali deset zob, nekaterim tudi dvanajst. Za lajšanje bolečin sta jim razdelila po dve tableti neke vrste aspirina, pa še to ne vsem. Ko smo zvedeli za to mesarsko delo, smo se Garnier, Morin in jaz dogovorili, da poskusimo rešiti nekatere tovariše pred tem

pregledom, in sicer tiste, ki so imeli slabe ali pa zlate zobe, kar je bilo še bolj nevarno, če so jih videli tako imenovani zdravnikarji.

Tedaj smo imeli na zalogi 120 cigaret, pripravljenih za zamenjavo za kruh ali juho. Takoj smo se domislili, da moramo podkupiti kaznjenca, ki sta spremljala esesovca, in ju prositi, naj si zapišeta številke oseb, katere jima bomo dali, češ da so že bili na pregledu. Baratanje smo opravili v pisarni na levi strani barake števil. 2, kjer so ruvali zobe. V moji prisotnosti ga je vodil Louis Garnier. Med tem časom pa se je nekaj tovarišev pod vodstvom Morina prizadevalo, da sestavijo seznam tistih, ki bi pri puljenju najbolj trpeli. Zbrali smo okrog 20 kaznjencev, žal pa nismo imeli dovolj cigaret, da bi rešili vse, kajti Garnieru je uspela kupčija: za vsako številko 10 cigaret. Zaradi tega smo morali izbiro ponoviti, kar pa ni bilo lahko. Moram pripomniti, da mi trije nismo bili v tem številu. Ko smo se čez eno uro spet zbrali, smo bili že brez nekaj zob. Koliko so jih izruvali Morinu in Garnieru, ne vem, moje tri pa so vrgli v že precej polno vrečo. Zdi se mi, da je bil rekord dosežen z 18 izpuljenimi zobmi. Odšli smo v umivalnico in si krvava usta izpirali z ledenomrzlo vodo. Zvečer smo se spraševali, ali nismo postopali napak, ko smo dali cigarete, namesto da bi jih zamenjali za kruh, ki je bil vsem tako potreben. Ko pa smo drugi dan videli tovariše, ki so imeli vročino in niso mogli pojedati niti svojega malega koščka kruha, ne da bi ga prej namočili v vodi ali pa v slabi večerni kavi,

smo bili prepričani, da je bila naša odločitev pravilna.« (Louis Breton)

»Nekega nedeljskega jutra spomladi l. 1944 so nas ob šestih zjutraj zbrali na apelplacu. Bilo je zelo hladno, mi pa brez plaščev in čepic. Poravnani v vrstah po pet smo morali stati mirno in tiho. Po nekaj urah se je pojavil komandant Winkler, se postavil na vrh stopnic pred barako in nas po francoskih in ruskih tolmačih obvestil, da se je v deželi pojavil skorbut. Da bi se kaznjenci obranili te bolezni, je uprava v Mauthausnu poslala precejšnjo količino čebule. Razdelili jo bodo in vsak jo bo moral takoj pojedati. S tem bo odpadla vsaka nevarnost, da bi kdo dobil skorbut. Nato so kaznjenci, ki so delali v kuhinji, prinesli čebulo in v mimohodu skozi vrste je vsak kaznjenc moral vzeti eno, jo gristi, čeprav je bila slabo olupljena, in jo pojedati, in to na tešče, kajti zajtrka to jutro niso delili. Ves prizor je nadzoroval sam komandant in šel celo med kaznjenske vrste. Nekateri so mu morali odpreti usta, da se je prepričal, da so jo pogoltnili. Skorbut se res ni pojavil, pač pa je nekaj tovarišev zaradi prehladitve dobilo pljučnico, dva mlada pa so morali po štirih dneh celo odpeljati v ambulanto. Pozneje sta začela izkašljavati tudi kri. Taborišča nista preživela.« (Gaston Charlet.)

Podoben prizor se je dogodil na severni strani, o njem pa je francoski kaznjenc Louis Breton zapisal: »Nekega nedeljskega jutra so nas zbrali na apelplacu in vsak je dobil po eno veliko čebulo, katero je moral pojedati pred esesovci, ki so nam potem rekli, da je to zelo dobro proti skorbutu.«

Spoštovane bralke, dragi bralci

S tokratnim poglavjem o »Mauthausnu na Ljubelju« zaključujemo našo serijo nadaljevanj. V pripravi je izdaja knjige, ki bo izšla v jeseni

Uredništvo

PERŠMANOV MUZEJ ODPORA

Predavanje dr. Josepha Rauscha

Delovna skupnost KOROŠKA '95 (ARGE Kärnten '95) je predteklo soboto pripravila obisk Peršmanovega muzeja in predavanje dr. Josepha Rauscha na temo »Partizanska vojna na Koroškem brez poveljevanja ali pohudičenja«. V imenu Delovne skupnosti je navzoče pozdravil dr. Artur Roßbacher in opozoril na pomembnost kritičnega prikaza partizanskega odpora na Koroškem. Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je številnim udeležencem srečanja predstavil Peršmanov muzej in na kratko orisal zgodovino partizanske borbe proti nacionalsocializmu.

Nastanek partizanskega gibanja

Predavatelj dr. Joseph Rausch meni, da je začetek partizanskega odpora na južnem Koroškem tesno povezan s političnim razvojem v sosednji Sloveniji leta 1941. Razkovanje Slovenije med Nemčijo, Italijo in Madžarsko in Hitlerjeva parola »Dieses Land ist wieder deutsch zu machen« ter življenjska ogroženost celotnega slovenskega naroda so pospešili ustanovitev Osvobodilne fronte (OF), ki je pod vodstvom KP Slovenije skupno z deli meščanskega tabora vodila na-

rodno osvobodilni boj, poleg tega pa tudi borbo za zedinjenje Slovenije in družbeno spremembo. V to borbo so vključili tudi Slovence na Primorskem in Koroškem. Koroški Slovenci so bili po priljučitvi Avstrije k Nemčiji (1938) v težkem položaju – novi oblastniki so prepovedali kulturne organizacije (60), zaplenili imetje posojilnic, zaprli oziroma pregnali znane osebnosti, izselili (1942) več kot 200 slovenskih družin. Vse te akcije nacionalsocialistov so odločilno vplivale na nastanek partizanskega gibanja na Koroškem. Že med letom 1938

in 1940 so nekateri mladi fantje (približno 20) iz Sel pobegnili v Jugoslavijo, ker niso hoteli v nemško vojsko in se leta 1941 priključili partizanom. Nekateri so se spet vrnili v domače kraje in gozdove ter organizirali »zeleno kadre«. Poleti leta 1942 so člani OF stopili z njimi v stik in prišlo je do skupnega nastopa s partizani na Koroškem. V začetku decembra 1942 je gestapo napadel zelene kadre in ujel nekatere člane. 16. aprila 1943 jih je »Volksgerichtshof« obsodil na smrt (13). Oborožen odpor, ki se je začel razvijati leta 1942/43, pa ima »korenine onstran Karavank«, je menil dr. Rausch.

Pomen gibanja

Partizanski odpor je bil vseka-

kor »spektakularen« in je nedvomno veliko prispeval k rojstvu 2. avstrijske republike. Dokazano je tudi, da so partizani močno slabili nemške enote in da so nase vezali nad 6.000 vojakov in članov varnostnih organov. Predavatelj je tudi opozoril na revanšistične akcije, ki so jih izvajali nekateri partizani, približno 500 pa jih je izgubilo življenje. Predavatelju je na osnovi svojih raziskav vsekaror uspelo kritično pretresti in osvetliti nastanek, razvoj in pomen partizanske vojne na Koroškem. Njegova študija »Der Partisanenkampf in Kärnten im Zweiten Weltkrieg« je izšla pri ÖBV Pädagogischer Verlag, Dunaj 1994.

Mirko Štukelj

ČRNA NA KOROŠKEM

Pohod do partizanske bolnice

V soboto, 19. avgusta, so v Črni na Koroškem ob osrednem prazniku nove občine Črna in v sklopu prireditev jubilejnega 40. Koroškega turističnega tedna priredili tradicionalni pohod po poteh Koroškega bataljona. Spominška slovesnost je potekala v gozdu nad Bistrom pod Belo pečjo pri obnovljeni partizanski bolnici, imenovani B-11, ki so jo postavili jeseni 1944. leta. Sodila je v sklop bližnjih bolnic v Solčavi, saj so težki boji v tistem času v tem delu Slovenije zahtevali oskrbo vse večjega števila ranjencev. Stodvajsetim zbranim pohodnikom, od katerih jih je polovica pot iz Črne prepešala navkljub slabemu vremenu, sta delovanje bolnišnice predstavila tudi predsednik

borčevske organizacije Črna Oto Križanovski in nekdanji oskrbovanec bolnice Filip Leskovec. V težkih zimskih razmerah, ko je bilo snega na pretek, se je v dobro skriti bolnišnici naenkrat zdravilo okrog 25 ranjencev. Delo sta vodila zakonca Tomazin, za strokovno plat pa je skrbel mobilni partizanski zdravnik dr. Hadžič. Potrebna je bila skrajna previdnost, saj so bile hajke v teh gozdovih pogoste. Kljubovala je do februarja 1945, ko jo je bivši ranjenec in dezertar izdal nemški vojski, ki se je 2. februarja znesla nad leseno barako in jo požgala. Ranjence so še pravočasno prenesli drugam, ker so bili partizani o izdaji bolnišnice obveščeni. Na drugem mestu so postavili novo

sanitetno zvetišče in ob koncu vojne so ranjence prepeljali v črnjansko bolnico. Nekaj let po vojni so domačini sklenili na pogorišču bolnišnice B-11 postaviti rekonstrukcijo stavbe v spomin bodočim rodovom. Sedaj je tam skromen muzej. Predsednik borčevske organizacije Oto Križanovski se je ob tej priložnosti zahvalil za pomoč številnim sponzorjem in domačinom za prostovoljno delo pri renoviranju bolnišnice.

Slovesnost se je zaključila ob ljudskih in partizanskih pesmih, ki so jih zapeli pevci noneta Črnjanski pobi ter zaigrali harmonikarji KUD Prežihov Voranc ter ob prijetni pogostitvi organizatorjev.

Samo Šavc

V GOZDU – MARTULJKU

Pedagoški seminar 1995

V okviru letos zaradi splošnega varčevanja sicer močno skrčenih avstrijskih pedagoških tednov, ki julija takoj po končanem pouku poskrbijo za strokovno izpopolnjevanje učiteljev, je bil v Gozdu Martuljku že tretje leto zapored skupen avstrijsko-slovenski seminar o medkulturni vzgoji in poučevanju tujih jezikov. Kot prejšnja leta sta ga ponovno skupaj pripravila štajerski pedagoški inštitut iz Gradca in zavod za šolstvo Slovenije s koroško enoto v Slovenj Gradcu. Izredno pomembno je, da je slovenski delež iz leta v leto naraščal in je letos dejansko že prevladoval, saj so bili prvi trije dnevi tako rekoč v celoti slovenski, v precejšnji meri pa tudi peti oz. zadnji dan.

Seminar je vodila sodelavka graškega pedagoškega inštituta mag. Margareta Schober, ki je v Martuljek pripeljala okrog dvajset osnovnošolskih učiteljev iz avstrijske Štajerske. Kot vedno je tudi letos začetni del opravil dr. Janko Prunk z zgodovinskim uvodom o Sloveniji, seveda s poudarkom na avstrijsko-slovenskih odnosih predvsem v novejšem obdobju in še zlasti v tem stoletju. Pisec tega prispevka, sicer predstojnik enote zavoda za šolstvo v Slovenj Gradcu, je nazorno predstavil zdajšnjo ureditev slovenskega šolstva skupaj z izobraževanjem in rednim strokovnim izpopolnjevanjem učiteljev ter s poudarkom na nekaterih naših posebnostih, kot je način napredovanja učiteljev v nazive in z njimi tudi v višjo plačo, oziroma nekaterih novostih, kot sta zlasti zunanje in za vse šole enako preverjanje znanja v osmem (sklepem) razredu osnovne šole, za zdaj iz dveh predmetov – slovenščine in matematike – ter letos vpepljana zunanja ali državno enotna matura iz petih predmetov (slovenščina, matematika in tu

jezik kot obvezni ter dva izbirna predmeta) po koncu štiriletne srednje šole.

V popoldanskem nadaljevanju je najprej prof. Jožica Ovničeva, ravnateljica osnovne šole Črna na Koroškem, opisala sodelovanje z ljudsko šolo v Žitari vasi, zlasti s tudi letošnje šolsko leto izvedeno enotedensko izmenjavo učencev. Sodelovanje z žitajsko šolo navzlic dokaj nenadni letošnji upokojitvi začetnika in sobudnika Franca Kukovica, dozdašnjega ravnatelja, želijo nadaljevati in še razširiti z nekaterimi oblikami kulturnih dejavnosti, na primer s priložnostnim skupnim glasilom ali s skupnim kulturnim dnevom, pa tudi v strokovnem smislu z izmenjavo vzgojnih in izobraževalnih izkušenj in z uporabo tistih učbenikov, ki jih v Celovcu izdaja koroško združenje dvojezičnih učiteljev. Karel Potočnik, ravnatelj mežiške osnovne šole, pa nam je orisal zdaj že večletno delo njihove šole s poučevanjem otrok beguncev iz Bosne, kar je navsezadnje poseben primer medkulturne vzgoje, zdaj še toliko bolj, ker je slovensko šolsko ministrstvo uknilo ločene šole za begunce in odredilo razporeditev teh učencev v redne slovenske razrede ali oddelke.

Pretežni del naslednjega dne je novi deželni nadzornik za dvojezično šolstvo v koroškem deželnem šolskem svetu v Celovcu Tomaž Ogris izjemno doživeto in strokovno visoko kakovostno porabil za seznanjanje štajerskih udeležencev s koroškim dvojezičnim šolstvom – tudi z opozorilom na podobne obveznosti avstrijske države po 7. členu državne pogodbe za Slovence v avstrijskem radgonskem kotu. Tretji dan so se seminaristi udeležili poučnega potovanja v Ljubljano. Na republiškem zavodu za

šolstvo sta se z njimi pogovarjala državna sekretarka ministrstva za šolstvo mag. Teja Valenčičeva – zlasti o novi šolski zakonodaji, ki jo zdaj obravnava državni zbor (gre za izjemno obsežen paket kar desetih šolskih zakonov, s katerim se bo Slovenija končno poslovila od socialistične zakonodaje na tem področju), s poudarkom na velikih spremembah zlasti v obveznem, torej osnovnošolskem izobraževanju (zgodnejši vstop v šolo s šestim letom starosti, podaljšanje šolanja na devet let in s tem členitev na triletja, dva tuja jezika – drugi kot izbirna možnost, zunanje preverjanje ob koncu šolanja s pravo malo matura v petih predmetih) in z direktorjem zavoda prof. Ivanom Lorenčičem – predvsem o strokovni svetovalni ter razvojno preučevalni vlogi zavoda, ki po julijskem sklepu slovenske vlade ni več sestavni del ministrstva, temveč samostojni javni zavod.

Preostala seminarska vsebina je bila namenjena prednostim in pomanjkljivostim dvojezičnosti, jezikoslovni psihodramaturgiji kot poučevalni metodi tujega jezika (predavateljica koroški Slovenki magistri Angela Schellander in V. Došen) ter dvo- in trojezičnosti šol na primeru ladinske manjšine na Južnem Tirolskem. V sklepni del pa je sodil tudi nastop Danice Žaucerjeve, predmetne učiteljice na osnovni šoli Radlje ob Dravi, ki je nedvomno najbolj zaslužna za več kot desetletno sodelovanje z glavno šolo Wies/Travnik pri pouku skupnega tujega jezika angleščine. To sodelovanje se je po začetnih skupnih učnih urah z leti razvil v skupne projektne tedne zunaj šole izmenoma ali v Sloveniji ali Avstriji kot resničen vzor zelo uspešne najširše medkulturne vzgoje s ce-

ZA NAŠE PLANINCE

Na Klomnock

Naš cilj izleta je tokrat 2331 metrov visoka razgledna gora Klomnock s še tremi nad 2000 metrov visokimi vrhovi na južnem območju Krških Alp, imenovanem Nockgebiet.

Izhodišče za izlet je gorsko jezero Falkertsee na 1870 metrov višine, do koder se z avtom pripeljemo po gorski cesti, ki se pri Pattergassnu levo odcepi od zvezne ceste, ki vodi preko sedla Turracher Höhe na Štajersko. Okolica tega idiličnega jezera je znana turistična privlačnost, poleti za planinske izlete, pozimi pa za smučarjijo. Zahodno nad jezerom se strmo in ponosno dviga 2308 metrov visok Falkert, s katerega se proti severozahodu vleče greben prav do Klomnocka. Po tem grebenu se bomo podali na goro.

Severno pod Klomnockom se preko že omenjenega sedla Schiestlscharte na približno 2000 metrov višine prekobali z vzhoda znana panoramska cesta Nockalmstraße v notranjost Krških Alp. Na tem sedlu je planinska postojanka Glockenhütte, ki je hkrati tudi izpostava Narodnega parka Nockberge. To področje okoli tega sedla ima ime Pusca, kar je po naše pušča ali puščoba.

Ko sva bila s prijateljem na izletu, je bilo slabo vreme, zato nisva uživala tistega veličastnega razgleda, ki se nudi s Klomnocka in grebenske poti. S Klomnocka sva se vračala na sedlo Hundsfeldscharte po spodnji lagodni poti in za nameček še obiskala bližnji Falkert in se po njegovem strmem

Na vrhu Klomnocka

Od jezera vodi pot med zimskošportnimi napravami (stebri žičnic) najprej proti severozahodu, nato zavije proti jugu, kjer na grebenu severno pod Falkertom doseže sedlo Hundsfeldscharte (2150 m) in na plot za živino. Tu se začne tudi Narodni park Nockberge. S tega sedla sta dve poti na Klomnock: ena po grebenu, druga pa južno pod njim skoraj ravno do sedla Flache Scharte (2144), kjer se obe združita. Po omenjeni grebenski poti prekoračimo kar dva enako visoka vrhova z višino 2197 metrov, Falkertkopf in Steinnock. Na sedlu Flache Scharte se s severa pridruži še pot s sedla Schiestlscharte. S Flache Scharte je nato še pol ure na vrh Klomnocka, ki je hkrati tudi stikališče treh grebenov – jugovzhodnega, po katerem smo prišli, jugozahodnega in sever-

severovzhodnem grebenu vrnila k jezeru, se usedla v avto in odbrzela v dolino.

Slovensko planinsko društvo Celovec se zelo prizadeva – zato številni planinski prispevki v Slovenskem vestniku – pri ljudeh zbuditi več zanimanja za gorske lepote, kjer lahko uživamo vse tisto, kar nam življenje v dolini in mestnem vrvežu ne more nuditi. Zato hodimo v gore črpat svež zrak in uživati njihove lepote.

Značilnost ture, časi: lahka. Od jezera do sedla Hundsfeldscharte 1 ura – od Hundsfeldscharte po grebenu na Klomnock 1 ura in pol – s Klomnocka do Hundsfeldscharte 1 ura – s Hundsfeldscharte na Falkert slabe pol ure – s Falkerta do jezera 40 minut. Kot pripomoček je zemljevid Kompas Wanderkarte Millstätter See, št. 63. L. U.

lovitim spoznavanjem življenjskega okolja, zgodovine in jezika sosednjega naroda. Sodelovanje že vsa leta strokovno podpirata slovenski zavod za šolstvo in graški deželni šolski svet in zelo spodbudno je, da bosta tudi na tej osnovi okrajna šolska sveta v Deutschlandsbergu in Lipnici v šolskem letu

1995/96 uvedla redni izbirni pouk sosednjega slovenskega jezika za okrog sto učencev glavnih šol v Ivniku in Lipnici. Izvedbo pouka bo neposredno omogočilo prav sodelovanje učiteljev iz obmejnih območij Slovenije, ker jih na avstrijskem Štajerskem, razumljivo, nimajo. Franček Lasbaher

JUBILEJNA LIKOVNA KOLONIJA

Mladi ustvarjalci v Šentjakobu

Letos poteka 25. Koroška likovna kolonija mladih, tokrat v Šentjakobu v Rožu. Udeleženci, ki so prišli iz Vuzenice v Sloveniji, Tržaške, Benečije, Porabja in Koroške, so v gosteh pri rožanskih družinah. Organizacija je prevzela Slovenska prosvetna zveza in SPD »Rož«. V nedeljo so starši pripeljali otroke v Šentjakob, kjer so jih v

svoje družine sprejeli starši – gostitelji. Goste je prisrčno pozdravila Katarina Sticker, ki skrbi za prijetno bivanje udeležencev v naši deželi. Od ponedeljka naprej otroci delajo z mentorji iz Vuzenice in Koroške v štirih likovnih krožkih. V soboto, 26. avgusta, bo ob 10. uri zaključna prireditev v farni dvorani v Šentjako-

bu, kjer si lahko ogledate tudi retrospektivno razstavo zadnjih 24 let.

Ob 25-letnici je Slovenska prosvetna zveza izdala tudi okusno brošuro, ki prikazuje delo in razvoj te nedvomno najstarejše likovne kolonije mladih iz vsega slovenskega kulturnega in narodnostnega prostora.

OPATIJA V STIČNI

Romanje za mir v Evropi

V starodavni cistercijski opatiji v Stični na Dolenjskem, le nekaj več kot sto kilometrov od bojišč v Bosni, je bilo preteklo soboto, 19. avgusta 1995, letošnje romanje treh dežel – Slovenije, Koroške in Furlanije-Juljske krajine. Po utečeni šegi so molitve in nagovori bili v štirih jezikih – slovenščini, nemščini, italijanščini in furlanščini. S tem sta bila v smislu gesla »Tako različni, vendar tako enaki« izraženo hotenje po enakovrednosti jezikov, narodov in kultur in enotnost ter skupnost v Kristusu.

Tragedija in vojni dogodki v Bosni so seveda vtisnili svoj

pečat tudi temu shodu. Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Alojz Šuštar je dejal, da »smo v času vojne v Bosni in Hercegovini in drugje po svetu tem bolj veseli, da smemo doživljati tako srečanje na tej osnovi«, celovški škof Egon Kapellari pa je spomnil na dogodke pred šestimi leti, ko je padla železna zavesa in so mnogi upali, da bo v Evropi odtlej povsod vladal mir in da se bo začel čas verskega in kulturnega razcveta. Šest let pozneje smo bolj trezni, v Evropi je spet vojna.

Celovški škof pa je tematiziral tudi duhovno in versko kri-

zo, ki je zajela vzhod in zahod. Cerkev se pri oznanjanju evangelija srečuje z veliko ravnodušnostjo, zadnje čase ji piha nasproti tudi vse ostrejši veter. Hkrati pa se vse več kristjanov odloča za aktivno sodelovanje v cerkveni skupnosti in družbi in se v smislu humanistične tradicije in strpnosti ter spoštovanja ne dajo potisniti na rob družbe. Poudaril je, da Cerkev pričakuje »strpnost in spoštovanje tudi zase in za krščanske vrednote, ki jih hočemo živeti in oznanjati. Pričakujemo spoštovanje posebno za simbol križa«.

F. W.

JUDITH KELICH-WIESER:

»Kindheit in Südkärnten«

Opis otroških let, ki naj bi bila polna strahu, očetovega nasilja, pomankanja in trdega dela, je napisala Judith Kelich-Wieser v svoji knjigi »Kindheit in Südkärnten«.

Avtorica opisuje strašne reči, ki so se dogajale v družini, vendar bi knjigo ocenila le kot obračun hčerke s očetom.

Sicer opisuje tudi razne doživljaje v trdih otroških letih, a se v vsaki zgodbi vrne k očetu. Tako si mislim, da je avtorica uporabila pisanje knjige za terapijo, ki jo potrebuje, da lahko obračuna s svojo preteklostjo. Otroštvo je, po opisu avtorice, potekalo ob očetu, ki pije in se pogosto zapleta v tožbe, tako da ni bilo več denarja za hrano otrok, in ob materi, ki se ni znala braniti, ne proti nasilnem možu, ne za svoje otroke, ki so najbolj trpeli.

Taka otroška leta človeka obremenijo za vse življenje in razumljivo je tudi, da tak človek potrebuje neke vrste obračun s povzročiteljem nesreče, da lahko kolikor toliko živi s preteklostjo. Mislim, da je prav v tem smislu treba brati to knjigo.

Jezik avtorice je zelo enostaven, lahko bi rekli, celo otroški. Ob razmišljanju, zakaj človek, ki je končal višjo šolo, piše v takem jeziku, bo najbrž blizu ugotovitev, da Judith Wieser doživljajev iz otroških let še ni povsem notranje duhovno in emocionalno obdelala. Zato jih je izrazila v svojem otroškem izrazu in jeziku.

Iz tega vidika bi ocenila tudi vse osebe, ki jih omenja v knjigi.

KINDHEIT
IN
SÜDKÄRNTEN
von
Judith Kelich-Wieser
Kurzgeschichten Autobiographie

gi, vseeno ali so bili zanjo »dobri ali slabi«. Nameriti je treba otroško perspektivo.

Knjiga je v prvi vrsti poklonjena avtorični materi, kateri želi boljše življenje. Vendar se sprašujem, ali je materi s to knjigo kaj pomagano. Po opisih v knjigi bi lahko še bolj občutila moževno jezo.

Za Kelich-Wieserjevo je bila ta knjiga potrebna, da se znebi hudih strahov preteklosti. Avtorica živi v Nemčiji, kjer nje in družine ne pozna vsa vas, kakor v Rožu družino Wieser.

Težko in celo krivično bi bilo to knjigo oceniti za dobro ali slabo, kajti nihče, razen Wieserjevih ne ve, koliko je v njej resnice, kakšni so bili odnosi in kaj je v njej avtoričina interpretacija.

Katja Weiss

Koncert Donskih Kozakov

nedelja 27. 8. • 20.00 v farni cerkvi v Šentjakobu

PRED TURNEJO

»Ameriški« koncert Danice

Sijajen koncert mešanega pevskega zbora »Danica« in ansambla »Korotan« pred odhodom čez veliko lužo v Združene države Amerike in Kanado.

Pretekli petek je SPD »Danica« predstavila pevski in glasbeni program za turnejo po Severni Ameriki. Odlično pripravljene in dobro razpoloženi pevci in igralci domačega društva so ubrano zapeli koroške narodne pesmi, umetne pesmi, psalme, ukrajinsko pesem in pesmi v angleškem in nemškem jeziku.

Mešani pevski zbor Danice in ansambel Korotan bosta obiskala in nastopila v New Yorku, Washingtonu, Clevelandu in Torontu. Turnejo sta soorganizirali avstrijska in slovenska ambasada. Program je predstavil in dvojezično povezoval Stanko Wakounig. Koncerta so se udeležili domačini in tudi letoviščarji, med častnimi gosti pa so bili predsednik SPZ dr. Gustav Brunnik, župan škočijanske občine dr. Albert Holzer, predsednik NSKS Nanti Olip in korespondent ORF v Ameriki Eugen Freund. m. š.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 24. 8.

VELIKOVEC, na Vovbrah – K.L.A.S.
21.00 Transit od Magdalene Felixa

SOBOTA, 26. 8.

ŠENTJAKOB, farna dvorana – SPZ, SPD Rož
10.00 Zaključna prireditve ob 25. Koroški likovni koloniji mladih

NEDELJA, 27. 8.

ŠENTJAKOB, farna cerkev – Regionalni center
20.00 Koncert Donskih Kozakov

OBIRSKO pri Jerebu – Alpski klub Obir
14.00 13. tekma koscev

NEDELJA, 3. 9.

SVEČE – SPD »Kočna«
19.00 Otvoritev 15. slikarskega tedna
20.00 Koncert na prostem – jazz in lirika, Tonč Feinig Trio in Jani Oswald

ŽELEZNA KAPLA – Delovna skupnost Koroška '95
10.00 Prijateljsko srečanje. Zbiranje udeležencev na glavnem trgu, nato skupen odhod k cerkvi miru na Koprivni in na Luže. Tam bo razgrnitev mirovnega spomenika Renate Trattnig-Luschnig in Egona Rubina. Družabnost – jed in pijača v gostilni Kumer v Koprivni. Ne pozabite potnega lista!

SREDA, 6. 9.

SVEČE, pri Adamu
18.00 Srečanje prijateljev Sveških slikarskih tednov

PETEK, 8. 9.

SVEČE, stara šola
19.30 arhitekt Boris Podrecca predava z diapozitivi na temo Anamorfoza forme v arhitekturi Borisa Podrecca

SOBOTA, 9. 9.

SVEČE, pri Adamu
20.00 Zaključna prireditve

RAZSTAVE

SEMISLAVČE, Galerija Rožek
Priče časa – razstava ob 10-letnici galerije do 17. 9., od srede do nedelje od 15. do 18. ure.

TINJE, Galerija v Tinjah
Razstava Gustava Januša do 17. 9.

VELIKOVEC, Galerie Magnet
Razstava akvarelov, grafik in olj Herberta Breitnerja. Odprto do 16. septembra od ponedeljka do sobote, od 10. do 12. in 16. do 18. ure.

Zveza Bank Celovec

iščemo

SNAŽILKO

za celodnevno zaposlitev

Plača po dogovoru.

Nastop službe možen takoj.

Pismene ali telefonske prijave

pri Zvezi slovenskih zadrug

v Celovcu Paulitschgasse 5-7

9010 Celovec

tel.: 0463/51 23 65 - 12

Dom v Tinjah

išče

SOBARICO

s celodnevno
zaposlitvijo in
**VAJENKO
ALI VAJENCA**
za kuhinjo in strežbo

Slovenski vestnik čestita:

gospodu Jožefu Nečemerju iz Lepene za 60. rojstni dan; nevesti Jožici Stern iz Stare vasi in njenemu ženinu Franciju Sternu – Biberauerju in jima želi vse najboljše na skupni življenjski poti; gospodu Ludviku Lesjaku z Brega pri Rožeku za osebni praznik; gospe Mici Krautzer iz Šentjakoba za osebni praznik; gospe Ivanki Kordež iz Podjune za 70. rojstni dan; gospe Angeli Fertschnig iz Večne vasi za 80. rojstni dan; gospodu Pepiju Pasterku iz Ko-

Martinu Polesnigu iz Vogrč za rojstni dan; gospe Moniki Wautsche z Letine za 21. rojstni dan; gospe Mariji Kuret iz Apač za 74. rojstni dan; gospodu Jožetu Partlu z Bistrice za rojstni dan; gospe Mariji Žele z Doba za rojstni dan; gospodu Mirku Čušinu iz Črgovič za rojstni dan; gospodu Tomiju Maku – Minovemu s Šajde za rojstni dan; gospe Eli Perdacher iz Celovca za 60. rojstni dan; gospodu Gregorju Maku iz Celovca za rojstni dan.

PLIBERŠKI JORMAK

Glasbeni in prireditveni spored v šotoru SPD »Edinost« v Pliberku

Petek, 1. septembra

3. mednarodno srečanje upokojencev

11.00 Pozdrav in kratek kulturni spored

Ples, humor in srečolov

Igra Trio »Nasmeh«

Istočasno šahovski turnir v kletni dvorani

Posojilnice-Bank Pliberk

Soprireditelj Društvo upokojencev Pliberk

17.00 Otroška oddaja Koroškega radia Slovenj Gradec z naslovom »Popok« – vodi Primož Suhodolčan. Vsi otroci dobijo po eno pijačo brezplačno!

Sobota, 2. septembra

12.00 Koncert godbe na pihala

Igra »Puhački orkestar – KUD železničara iz Varaždina«

Godba sodeluje tudi pri povorki

14.00 Ples in prosta zabava ob glasbi

Igrajo »Podjunski muzikantje«

Vmes od 18.30 do 19.00 Slovenska oddaja v živo »Voščila« – ORF. Sodelujejo: družina Blažej – Galicija, Acapella kvartet – Dobrla vas, Mlada Podjuna. Voščila v šotoru sprejemajo do 14. ure.

Nedelja, 3. septembra

11.00 Koncert godbe na pihala Šmihel

14.00 Ples in zabava ob glasbi, igra ansambel »Classic«

Ponedeljek, 4. septembra

11.00 Prosta zabava ob pesmi in zvokih citer, nastopa Karli Gradišnik

16.00 Ples in prosta zabava ob glasbi.

Igra ansambel »Fantje treh dolin«

Obiščete naš šotor, ne bo vam dolgčas! Tudi za dobro hrano in pijačo ob prijazni strežbi bo poskrbeljeno!

Vas mika

JADRANJE PO SREDOZEMLJU

(Malta, Sicilija, Jonski otoki, Korint)?

Za 15.000 šil. (vključen prevoz in vsa oskrba na jahti) lahko jadrate

od 28. oktobra do 11. novembra t. l.

Prijavite se Marjanu Einspielerju,
Raffaalgasse 30/20, A-1200 Wien/Dunaj
ali po telefonu 0663/020142.

Slovenska prosvetna zveza

in SPD »Rož« v Šentjakobu

Vljudno vas vabimo na
**zaključno prireditve ob 25. jubilejni
Koroški likovni koloniji mladih,**
ki bo v soboto, 26. avgusta 1995 ob 10. uri
v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu.
**Do 26. avgusta med 9. in 13. uro je možen
ogled razstave**
»Koroška likovna kolonija skozi 25 let«
(retrospektiva) v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 24. 8.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 25. 8.

18.10 Kulturni magazin.

Sobota, 26. 8.

18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 27. 8.

6.30 Dobro jutro na Koroškem
18.00 Za vesel konec tedna

Ponedeljek, 28. 8.

18.10 V živo iz Pliberka: Od Pliberka do Traberka: Sosedstvo le ob pesmi in vinu?

Torek, 29. 8.

18.00 Partnerski magazin

Sreda, 30. 8.

18.10 Koroški zbori
21.04 Glasbena oddaja

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 27. 8.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 28. 8.

17.20 TV SLO 1

■ »Tri države – ena regija«:
Poletna univerza v Bovcu – pomemben impulz za poživitev soške doline.

■ V živo iz sveže narave:
»Rož-Podjuna-Zilja« na Zahomški planini.

■ Od Pliberka do Traberka:
Dobro sosetstvo je pomembnejše od enkratnega srečanja ob pesmi in vinu na jormaku.

■ Ustvarjalno delo zblizuje:
Likovna kolonija mladih iz štirih dežel.

■ 10. Libuško žegnanje:
Tridnevno praznovanje s pestrim kulturnim programom in modno revijo.

■ Tourkviz '95: Lepote doma in pri sosedih.

■ SAK – FC Kufstein: Dvoboj doslej še neuspešnih ekip.

Dr. Štefan Jelen,
zdravnik v Železni Kapli, sporoča,
da je njegova ordinacija od 28. avgusta do 10. septembra zaprta.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevnik mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

ODMEV

Sind Rückschritte der richtige Weg nach vorne?

Zu frauenfeindlichen Äußerungen in der slowenischen Presse

Als deutschsprachige Kärntnerin bräuchte ich eigentlich ob der jüngsten Entwicklungen innerhalb der slowenischen Volksgruppe nur den Kopf zu schütteln, mich umzudrehen und wegzusehen. Was als großer Schritt zur Vereinheitlichung aller Kärntner Slowenen gefeiert wird, dürfte sich nämlich bald als Fahrt auf das Abstellgleis erweisen, wenn weiterhin per medialem Rundumschlag in einem bestimmten Teil der slowenischen Presse alle kritischen Stimmen mundtot gemacht werden.

Gruppierungen (wie Teile des Rates der Kärntner Slowenen), die Vorbehalte gegen ihre ethnischen Homogenisierungsbestrebungen nicht verkraften und deren SprecherInnen denunzieren, beleidigen und völlig haltlos verurteilen, halten sich nicht lange über Wasser.

Wie gesagt, ich könnte wegschauen und der Dinge harren, die da kommen, wenn mir nicht die kulturelle, sprachliche und politische Vielfalt in diesem Land wichtig wäre – und wenn diese Macht- und Vorherrschaftsansprüche nicht ausschließlich auf dem Rücken von Frauen ausgetragen würden. Damit meine ich die Auswüchse im naš tednik (2. 6. 1995) und in der Schülerzeitung Boropress (27. 6. 1995), die nicht mehr (aus)haltbar sind und auch nicht geduldet werden können, weil sie vielleicht von einigen unbeantwortet bleiben.

Offensichtlich scheint Kritik besonders dann für einige nicht zumutbar zu sein, wenn sie seitens einer Frau kommt. Da wird nicht lange überlegt, wie

weit Zweifel berechtigt sind, sondern man(n) bedient sich alter, zutiefst frauenfeindlicher und -verachtender Muster, um die betroffene Frau mundtot zu machen. Spöttisch und derb wird darauf hingewiesen, welcher Platz ihr innerhalb der Männergesellschaft überhaupt zusteht: der Herd, die dienende Pantoffelträgerin, die sich während der Strickarbeiten allerlei Blödsinn zusammenspinnen darf, aber wie gesagt – nur im Haus und am Herd.

Diese offen zur Schau getragene Frauenfeindlichkeit und Abwertung der weiblichen Tätigkeiten in Familie und Haushalt sind kaum zu überbieten.

Nachdenklich und traurig stimmt mich aber der Umstand, daß der mediale Rundumschlag gegen Frauen seine absolute Krönung im Boropress, einer Schülerzeitschrift am Slowenischen Gymnasium, findet. Hier wird der Versuch unternommen, eine Frau, die sich gegen einen menschen- und frauenverachtenden Text eines Kolumnisten im naš tednik (2. 6. 1995) verwehrt hat, mit einer Schmutzkübelkampagne ohnegleichen außerhalb der gesellschaftlich anerkannten Norm zu stellen und sie damit der öffentlichen Verachtung preiszugeben. Nicht nur der Inhalt, die Aussagen und die Anschuldigungen, sondern auch die Wortwahl und der Ton sind für angehende Maturanten einfach beschämend.

In erster Linie sind aber nicht die Schüler (Redakteure) zu verurteilen, vielmehr geben sie jene Meinung wider, die ihnen das pädagogische Umfeld vermittelt. Wo bleiben jene PädagogInnen, die hier korri-

gierend einschreiten hätten müssen? Ich meine damit keine Zensur, sondern die Vermittlung eines Menschen- und speziell eines Frauenbildes, das derartig verachtende Äußerungen gar nicht erst aufkommen ließe.

Es ist für mich unverständlich, geradezu grotesk, wenn eine Minderheit – wie die Kärntner Slowenen – gegen eine andere Minorität, nämlich die der Frauen, derart beleidigend und verachtend vorgeht. Wie stellen sich vor allem die politisch Verantwortlichen der Kärntner Slowenen ein Fortbestehen und eine kulturell-geistige Weiterentwicklung ihrer Volksgruppe vor, wenn selbst am Slowenischen Gymnasium, wo gegen Diskriminierung und Menschenhaß gelehrt werden sollte (aus der eigenen leidvollen Erfahrung in der Vergangenheit und Gegenwart), Menschenverachtung und Diffamierung geduldet und unterstützt werden? Oder wird dieser pädagogischen Herausforderung insofern nachgekommen, als daß einzelne Lehrende ihre ganz persönlichen Machtansprüche und/oder Frauenbilder bewußt Schülern weitertransportieren?

Eine wirkungsvolle und verantwortliche politische Vertretung der Kärntner Slowenen kann nicht dadurch zustande kommen, daß andersdenkende Menschen mundtot gemacht werden, oder Schüler gegen engagierte Frauen aufgehetzt werden. Als Frau muß ich feststellen, daß die Schiene, auf die man derzeit aufgesprungen ist, nach ganz rechts außen führt. Diese Aussicht beängstigt!

Mag. Silvia Guggenbichler
(Seeboden)

Pismo bralca

Zahvala in poziv

Pišem Vam iz Varšave, kjer se udeležujem V. svetovnega kongresa srednje in vzhodnoevropskih študij. Za ta kongres sem organiziral okroglo mizo na temo »Srednje in vzhodnoevropske jezikovne manjšine v obdobju prehoda od komunizma do postkomunizma«. Diskusija je potekala zelo uspešno: slišali smo poročila o različnih manjšinah na Poljskem, o Turkih v Bolgariji, o Makedoncih v Grčiji in o Slovencih v Italiji (Bojan Brezigar) ter na Koroškem (podpisani). Žal nista mogla priti dva pova-

bljena udeleženca (s poročili o Madžarih na Slovaškem in o manjšinah v Vojvodini) Za svoje poročilo sem poslal anketo 38 slovensko govorečim Korošcem; ker nisem mogel obiskati Koroške za dalj časa med leti 1990 in 1995, nisem brez pomoči samih Korošcev mogel oceniti sprememb v odnosih do slovenskega jezika in do slovenskosti ter do nove države Slovenije.

S tem pismom se želim priskrbeno zahvaliti vsem, ki so odgovorili na moja vprašanja. Brez njihovih zelo zanimivih, odprtih (in tudi različnih!) mnenj bi bil moj prispevek pri okrogli mizi brez vrednosti; z njihovo pomočjo pa se si upal govo-

riti z dokajšnjo gotovostjo. Menda bodo sledeče številke odgovorov zanimive za Vaše bralke in bralce. Od sedmih pisateljev oz. pisateljic, ki sem jih anketiral, so odgovorili štirje; od treh profesorjev dva, od šestih navadnih ljudi štirje, od 22 bolj pomembnih in vodilnih Korošcev sem dobil deset odgovorov.

Vsem tem dvajsetim se še enkrat priskrbeno zahvaljujem. Drugim pa bi rad povedal, da še ni prepozno: poročilo bo objavljeno, in njihova mnenja bom vključil v končno verzijo. Če imajo čas, naj mi vsaj na kratko odgovorijo.

Tom Priestly, dr. prof.

BILČOVŠ

Slovo od Pavla Krušica, Šenhlaba

»Vstal je in se branil, ker je bil sin svobodoljubnega očeta!«

V ponedeljek, 14. avgusta 1995, nas je v 77. letu starosti za vedno zapustil Šenhlavov oče, ekonomski svetnik Paul Krušic.

Rodil se je 5. februarja 1919 v Velinji vasi, še kot otrok pa se je preselil h Žlajharju na Sodraževu, kjer je njegov oče kupil kmetijo. Žlajharjeva domačija je bila v času Hitlerja steber slovenstva in odporniškega duha. Tu so se partizani zbirali, dobivali hrano, obleko in druge potrebščine.

Paul Krušic je bil prvi domačin v bilčovski občini, ki je zapustil nemško vojsko in se priključil oboroženemu odporu Zahodno-koroškega partizanskega odreda proti Hitlerjevi strahovladi in likvidaciji slovenskega življa na Koroškem. Širil in krepil je odporniško gibanje severno od Drave. Med drugim je vodil partizansko postojanko pri Žegarju v Biljovsu. Od tu je vzdrževal vez od Brodnika v Spodnji vesci preko postojanke pri Huntarju v Kajžah in Odrijevega bunkerja do hodiškega območja in Celovca.

Žlajharjevi so pretrpeli vso krutost nacističnega terorja in sovraštva do slovenstva. Nacisti so pregnali vso družino. Anton, brat pokojnega Paula, je bil 6. majnika 1944 aretiran in odveden v koncentracijsko taborišče Dachau. Njegova starša Paul in Katarina ter sestra pa so bili izseljeni novembra 1944.

Vsa krutost vojne pa Paula ni zlomila. Ostal je samozavestna, optimistična in v bodočnost usmerjena vodilna osebnost v bilčovski občini.

Po vojni se je poročil s Katarino Schöffmann, p. d. Šenhlavovo iz Bilčovsa, in kratek čas kmetoval na Žlajharjevi domačiji. Nato pa sta z ženo prevzela Šenhlavovo kmetijo in se preselila v Bilčovs.

Paul Krušic je med prvimi spoznal, da morajo kmetje preusmeriti svoj način obdelovanja zemlje s stopnjevanjem mehanizacije in krčenjem delovne sile. Bil je pobudnik skupinskega nakupovanja strojev in soustanovitelj Rožanskega krožka za pitanje bikov po navodilu inž. Blaža Singerja. Kmečke interese pa je zastopal kot kmečki zastopnik SPÖ v občini in okraju. V šestdesetih letih je bil tudi svetnik v kmetijski zbornici. Pri okrajnem glavarstvu pa je bil precej časa član komisije za promet z nepremičninami. Za svoje dolgoletno delo v prid kmetom je bil imenovan za ekonomskega svetnika.

Kot navdušen lovec se je Paul prizadeval, da bi v občini lov prevzeli domačini. Leta 1970 mu je to končno tudi

Paul Krušic

uspelo z ustanovitvijo domače lovske družine, v kateri je bil podpredsednik.

Pokojni pa je slovel predvsem kot izredno gostoljuben kmet. Nešteto ljudi je bilo pri Šenhlabu pogoščenih s pravo domačo mavžno, moštom in štampijem. Mnogim občanom je pomagal s svojimi stroji, večjemu številu domačinov pa je izposloval ugodne pogoje za zidanje lastnih hiš. Precej družin pa se je v prvih treh povojnih desetletjih pozimi grelo s Šenhlavovimi drvami. Gostoljubnost in pripravljenost za pomoč pri Šenhlabu ni prenehala. Danes jo nadaljuje sin Hanzi.

V sredo, 16. avgusta 1995, se je od rajnega poslovila velika množica domačinov, prijateljev in znancev. Ob odprtem grobu se je rajnemu v čustvenem poslovnem govoru v obih deželnih jezikih za vse, kar je storil za občestva in predvsem za kmete, zahvalil zastopnik kmečke zbornice Hanzi Mischkulnig, v imenu lovske družine pa je spregovoril Franz Quantschnig. V slovo so mu zapeli domači cerkveni pevci, lovci pa zatrobili na rogove.

Cerkvene obrede je opravil domači župnik Poldej Kasl in z njim je ob koncu zapela vsa pogrebna množica.

Žalujočima sinovoma Hanziju in Loriju ter hčerki Katiji izrekajo iskreno sožalje tudi Zveza slovenskih organizacij in Zveza koroških partizanov.

SPZ in
SPD »Valentin
Polanšek«

vabimo Vas na

**SPOMINSKO
SVEČANOST**

ob 10-letnici smrti
velikega kulturnika,
pesnika in učitelja
Valentina Polanška,

**ki bo v soboto,
26. avgusta 1995,
ob 18. uri
na popopališču
na Obirskem.**

II. ZVEZNA LIGA

SAK še brez točk in zadetka

Na tekmah SAK skrbita za pijačo in jedačo Hildi in Vinko Wieser

Tudi v tretji tekmi Slovenskega atletskega kluba ni uspelo dati gola, niti osvojiti vsaj točke.

Vse do 90. minute je kazalo, da bo SAK rešil vsaj točko, vendar si je najbrž ni zaslužil. V zadnji minuti je gostom iz Linza uspelo doseči gol in tako so iz Celovca odnesli kar tri točke.

Igralci SAK so bili seveda nad vse razočarani, da so morali

Martini (60. Pihorner), Ubavić, Lippusch (60. Petschenig)

Gol v zadnji minuti

Dejstvo je, da je tudi zadnja minuta še del tekme in da je skrajna koncentracija potrebna do zadnje sekunde. To so minulo soboto morali spoznati tudi nogometaši Slovenskega atletskega kluba.

90. minut so sicer z veliko srečo prestali brez zadetka. Ob-

pa je bil Lippusch neučinkovit.

Enajsterica dr. Ramšaka je bila od začetke tekme brez samozavesti, premalo borbena in tako nasprotniku dopustila vse preveč možnosti.

V drugem polčasu so Petschenig, Pihorner in M. Sadjak ustvarili dve možnosti za SAK, vendar so bile neizkoriščene: v 75. minuti je Ubavić izpustil priložnost, v 87 minuti pa je M. Sadjak zadel le prečko.

Gostinske usluge pri SAK

Prvič doslej ima Slovenski atletskega klub tudi možnost, da sam oskrbuje obiskovalce tekem z jedačo in pijačo. Pri vsaki tekmi sta na voljo dve točilnici, prostovoljni pomočniki pa ponujajo pijačo in jed tudi med tekmo.

Organizacijo in odgovornost za te gostinske usluge pa ima Vinko Wieser, ki to nalogo tudi vzorno opravlja.

Sedaj pride Kufstein

Prihodnji nasprotnik SAK je enajsterica iz Kufsteina, ki je

kaj kol vrtel povsem zadaj na lestvici. Če se SAK želi čimprej znebiti rdeče lučke, je zmaga nujna!

4. KOLO:

SAK Posojilnica - FC Kufstein

v soboto, 26. 8. 1995, ob 19.30 na celovškem stadionu

PODLIGA VZHOD

Klopinj - Bilčovs 0 : 1

Trener Sigi Hobel je zaupal svoji ekipi, jo pravilno pripravil na tekmo, vodstvo predal pomožnemu trenerju F. Schellandru in se odpeljal na dopust.

Moštvo ga ni razočaralo in je zmagalo v gosteh v Klopinju, sicer tesno z 1:0, gol je padel v 30. minuti, dosegel pa ga je Schaunig. Bilčovs je odnesel vse tri točke in po 4. kolu zaseda 3. mesto na lestvici.

1. RAZRED D

Sele - Eitweg 3 : 1

Za Selane že druga zmaga zapovrstjo in vse kaže, da so se po slabšem startu spet ujeli. Tudi tokrat je dvakrat zašel N. Travnik, ki se razvija v pravega strelca, odkar je prepustil mesto trenerja in je pravzaprav prenehal s svojo nogometno kariero. Za tretji gol je poskrbel Hribenik.

Šmihel - Labot 3 : 1

Šmihelčani pod vodstvom novega trenerja Germadnika zelo

Marjan Smid s svojo borbenostjo osvaja naklonjenost gledalcev

uspešno igrajo in še niso izgubili tekme. Sicer je Labot na zadnjem mestu, vendar v boju za prvo mesto šteje vsaka zmaga, neglede na nasprotnika. Z 10 točkami vodijo na lestvici.

Železna Kapla - Frantschach 1 : 0

Pred tekmo je bilo Kapelčanom jasno, da je zgubiti prepovedano, saj jim je zadnji poraz proti Selanom sedel še globoko v kosteh. Tokrat pa so si z zmago proti dobremu nasprotniku pridobili tri točke in utrdili mesto v sredini.

Šentandraž - Globasnica 1 : 0

Globasnici tudi v 4. kolu ni uspelo odnesti domov vseh treh točk. Sicer so tesno poglegli, vendar odgovorni v klubu že pripravljajo »pomoč« mladi ekipi.

2. RAZRED A

SAK II - VSV II 2 : 3 (0 : 3)

Tudi druga ekipa SAK je v prvenstvu še brez točke.

Rudi in Šimi prvič v akciji! Tudi v II. zvezni ligi morajo igralca, ki obleži po prekršku, odnesti z igrišča, kjer ga nato oskrbi zdravnik

po vsej sreči, ki so jo imeli ves čas tekme – gostje so zapravili številne lepe priložnosti – igrišče spet zapustiti poraženi.

SAK - FC Linz 0 : 1 (0 : 0)

SAK: Preschern, Wölbl, Zankl, A. Sadjak, Eberhard, Smid (70. M. Sadjak), Blajs, Wuntschek,

ramba, v kateri je tokrat namesto poškodovanega Marjana Velika prevzel nalogo libera Christian Wölbl, je imela precej dela in delovala še dokaj negotovo. Nekajkrat se je izkazal Adi Preschern. Tudi v sredini Edi Martini še ni odigral vloge, kakršno naj bi, spredaj

Pogumni navijači FC Linza, ki jasno s transparentom izpričajo tudi svoje mišljenje

trenutno tudi še brez točke. Pomerili se bosta torej moštvi, ki zasedata mesti na repu lestvice. SAK ima možnost, da s prvo zmago zapusti zadnje mesto.

Kufstein se je v pretekli sezoni uvrstil na deveto mesto, v začetku sezone pa se je tudi ne-

ŠAH/POLFINALE DRŽAVNEGA PRVENSTVA

Dunja Lukan v finalu ženskega prvenstva '96

Dunja Lukan med finalistkami prvenstva 96

Odlično četrto mesto - Devet partij brez poraza

Nov velik uspeh šahistke Slovenske športne zveze Dunje Lukan; - letošnja mladinska državna prvakinja šteje zdaj tudi v vrh najboljših šahistk v Avstriji! V polfinalu vseavstrijskega ženskega državnega prvenstva pretekli teden v St. Leonhardu am Forst (Nižja Avstrija) je šele 18-letna šahistka osvojila odlično četrto mesto in se tako uvrstila v finale 12 najboljših avstrijskih šahistk, ki bo

predvidoma v avgustu prihodnje leto na Koroškem.

Lukanova je v devetih partijah ostala neporažena in osvojila šest točk. Za prvouvrščeno dr. Ulrike Schwanninger (Mozart Salzburg) je zaostala le točko, za drugo- in tretje-uvrščeni, ddr. Michaelo Hapala (WSV Krems) in Christo Hackbarth (Ranshofen) pa le pol točke. Za uvrstitev v finale je bilo potrebno šesto mesto, na turnirju pa je nastopilo dvanajst šahistk iz vseh avstrijskih zveznih dežel.

Bleščeča vrnitev Monike Seleš

Nekdnaja teniška igralka št. 1 se je 28 mesecev po atentatu neuravnovešenega navijača Nemke Stefi Graf vrnila na teniško igrišče in na odprtem turnirju WTA v Torontu zaigrala v vsem nekdanjem sijaju. Premagala je vse svoje nasprotnice. Navdušeni navijači so sicer pričakovali finalni obračun med njo in Grafovo, vendar je ta že v drugem krogu izpadla.

Peter Wrolich odličen četrti

Četrte mesto je zasedel Peter Wrolich preteklo nedeljo na državnem kolesarskem prvenstvu v Voitsbergu na Štajerskem na zelo zahtevni progi, dolgi 192 km, pri zelo slabih vremenskih pogojih – lilo je namreč kot iz škafa. V predzadnjem krogu je kot glavnina preostala peščica šestih kolesarjev iz različnih klubov, ki so dirkali proti cilju. V sprintu je zmagal nekdanji profesionalc Lončarič, Peter Wrolich pa je žal ostal brez kolajne in zasedel nevhvaležno četrto mesto. Temu primerno je bil tudi razočaran. V pogovoru za SV je menil: »Ko sem si kilometer pred ciljem ogledal soteckmece, ki so

sopihali, sem bil o lastni zmagi stoddostno prepričan, kajti od vseh sem najmočnejši sprinter. Toda taktična napaka 400 m pred ciljem mi je vzela vse upe. Zelo sem razočaran, v tem primeru bi bil enako nezadovoljen tudi z drugim mestom, ker to pozicijo kratkomalo ne bi smel tako lahkomišelnost izpustiti iz rok.

Zvezni trener Lux pa je Petra poklical v reprezentanco za evropsko prvenstvo v soboto na Češkem in ga imenoval za ekipo, ki bo 5. oktobra zastopala avstrijske barve na svetovnem prvenstvu v Kolumbiji.

Želimo mu veliko uspeha pri prihodnjih tekmovanjih.